

سخن سردبیر

Editorial

مجله دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان

دوره هجدهم، دی ۱۳۹۸، ۹۶۷-۹۶۸

آیا می توان دو نویسنده مسئول برای یک مقاله داشت؟

Would It Be Possible to Have Two Corresponding Authors for One Article?

محسن رضائیان^۱

M. Rezaeian

اخیراً در کارگاه مقاله نویسی که برای اعضاء هیئت علمی یکی از دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور برگزار کردم، سؤال یکی از شرکت کنندگان این بود که " آیا می توان دو نویسنده مسئول برای یک مقاله داشت؟" در پاسخ به این سؤال، توضیح این نکته ضروری است که نویسنده مسئول (Corresponding Author) فردی است که نه تنها مسئول مکاتبات با مجله قبل از چاپ مقاله را به عهده دارد، بلکه پاسخ‌گوی سؤالات خوانندگان مقاله در صورت چاپ آن نیز خواهد بود [۱]. وی، هم‌چنین ممکن است به عنوان نویسنده راهنما (Lead Author) در نظر گرفته شده و بخش اعظمی از اعتبار کار انجام شده را به خود اختصاص دهد.

اما داشتن نویسنده مسئول دوم (Co-Corresponding Author)، موضوع نسبتاً جدید و در حال رشدی می‌باشد، نتایج یک مطالعه نشان می‌دهد که داشتن دو نویسنده مسئول در Journal of Biological Chemistry از ۰/۶ درصد در سال ۱۹۹۹ به ۱۰ درصد در سال ۲۰۰۸ میلادی رسیده است [۲]. نظیر چنین روندی در مجلات داروشناسی و بیهوشی نیز به ثبت رسیده است [۳].

طرفداران داشتن بیش از یک نویسنده مسئول برای یک مقاله، به این دلیل اقامه می‌نمایند که ممکن است در انجام یک کار پژوهشی، بیش‌تر از یک آزمایشگاه Laboratory مشارکت داشته باشند. بنابراین، از هر آزمایشگاه یک نویسنده مسئول مورد نیاز خواهد بود. آنها هم‌چنین به موقعیت دیگری اشاره می‌کنند که یک دانشجوی پی‌اچ‌دی یا پسادکتر Postdoc پس از انجام کار تحقیقاتی خود در یک آزمایشگاه، معمولاً آنجا را ترک خواهد کرد. بنابراین، هم وی و هم مسئول آن آزمایشگاه باید در حکم دو نویسنده مسئول عمل نمایند [۴].

۱- استاد گروه آموزشی اپیدمیولوژی و آمار زیستی، دانشکده پزشکی، مرکز تحقیقات محیط کار، دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان، رفسنجان، ایران
تلفن: ۰۳۴-۳۱۳۱۵۱۲۳، دورنگار: ۰۳۴-۳۱۳۱۵۱۲۳، پست الکترونیکی: moeygmr2@yahoo.co.uk، ارکید: 0000-0003-3070-0166

با این وجود، مخالفان داشتن بیش از یک نویسنده مسئول برای یک مقاله نیز معتقد هستند که مفهوم اخلاقی این پدیده کاملاً روشن نیست. همچنین، داشتن دو نویسنده مسئول باعث سردرگمی خوانندگان را فراهم خواهد آورد که با کدامیک از این افراد باید مکاتبه کنند. این نکته همچنین برای مجلات هم مشکل ساز خواهد بود که پیش از چاپ مقاله باید با کدامیک از نویسندگان مسئول و یا همزمان با هر دوی آنها باید مکاتبه نمایند؟ [۵]. نکته دیگری را که می‌توان به این مشکلات اضافه کرد این است که اگر داشتن دو نویسنده مسئول جایز باشد، چرا تعداد نویسندگان مسئول مقاله به سه یا چهار نفر و یا حتی بیش‌تر افزایش پیدا نکند؟ به ویژه در مطالعات بزرگی که در آن چندین مرکز تحقیقاتی معتبر با یکدیگر همکاری می‌نمایند. همچنین، در صورتی که بیش از یک نویسنده مسئول برای مقاله وجود داشته باشد، کدامیک از آنها مسئولیت صحت و یکپارچگی (Integrity) مقاله را به عهده خواهد داشت؟

در اینجا تأکید این نکته ضروری است که مجله دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان تا مشخص نشدن دلایل صریح و اخلاقی داشتن بیش از یک نویسنده مسئول برای یک مقاله و ارائه راه‌حل برای مشکلات و پیامدهای ناشی از آن، برای تمام مقالات منتشر شده خود فقط یک نویسنده مسئول را به رسمیت خواهد شناخت.

References

- [1] International Committee of Medical Journal Editors. Recommendations for the Conduct, Reporting, Editing, and Publication of Scholarly Work in Medical Journals. Updated December 2018.
- [2] Hu, X. (2009). Loads of special authorship functions: Linear growth in the percentage of “equal first authors” and corresponding authors. *J Am Soc Inform Sci Technol* 60 (11): 2378-81.
- [3] Mu-hsuan Huang, Hsiao-Ting Hsieh, Chi-Shiou Lin. The Co-First and Co-Corresponding Author Phenomenon in the Pharmacy and Anesthesia Journals. *ASIST* 2016, October 14-18, 2016, Copenhagen, Denmark.
- [4] Majumder K. Does your target journal allow more than one corresponding author? A case study. <https://www.editage.com/insights/does-your-target-journal-allow-more-than-one-corresponding-author-a-case-study>. Last accessed Dec 2019.
- [5] Agoramoorthy G. Co-corresponding Authorship: Institutional Glorification or Ethical Confusion? *Acad Radiol* 2016; 23(8):1070.